

CRISTÒFOL-MIQUEL SBERT

Si el cinema
pogués parlar

EDICIONS **DOCUMENTA** BALEAR

2014

Introducció

Joseph Conrat gairebé coincidint amb el naixement del cinema en el seu pròleg d'*El negre del 'Narcissus'* (1898) va escriure una definició de pedra que es pot aplicar justifet al cinema, al gran cinema. Deia que l'objecte de la seva obra era: «Deturar una estona les mans ocupades en els treballs pràctics de la terra, obligar els homes, absorbits pel miratge de remots èxits materials, a contemplar una estona al seu voltant una visió de formes, colors, llum i ombra [...]. Un instant de visió, un sospir i la tornada al dia a dia etern.»¹

Escriu Romà Gubern que «al igual que el hombre creó la imprenta, pero la imprenta, por medio de los libros, contribuyó a crear al hombre moderno, así el hombre moderno ha creado el cine, pero el cine está haciendo al hombre de hoy».² I aquest treball intenta evocar la influència, no sempre positiva, que el cinematògraf ha tingut sobre les vides de persones d'espúria vida cultural, encara ancorades en les ancestrals servituds de la manca de confort, coneixements i llibertats, quan ja es trobaven dins la voràgine dels invents i conquestes socials del segle XX. L'efecte es reflectia no sols en el capteniment, el llenguatge i la cultura, sinó i sobretot en la llavor de rebel·lia i llibertat patent des del principi, d'aquí la cacera de què fou objecte el cinema.

El cinema era la pel·lícula –i per això se n'inclouen algunes com a part de l'esguard–, però també ho era a un temps el local on es visionava, el tarannà del públic amb qui es compartien les sensa-

¹ Reproduït i comentat per Joan Estelrich (Felanitx, 1896-París, 1958) en el seu assaig sobre l'autor.

² GUBERN, Román, introducció a la *Historia del cine*, Barcelona: Lumen, 1999.

cions, tant com el condicionant polític, econòmic i religiós imperant. Tampoc s'han d'obviar els altres entreteniments alternatius –l'epíleg d'una altra època– que s'hi organitzaven ni la realitat sovint desencantada amb què es topava en eixir al carrer l'espectador enlluernat.

Encara que no sé si realment es regracia el cinema tot evocant-lo tal com va ser per allò que hom diu que només es guanya la glòria quan es mor... i hom calla per sempre més.